

'พิศดารกำจัดศัตรูพืช'

ความเชื่อสู่ความเสี่ยง

● ปวีณา ชูรัตน์, กิตติศักดิ์ เรืองพัชรวงค์
กรุงเทพธุรกิจ

“อาเยาฆ่าหญ้าแบบออกฤทธิ์เผาไหม้
ทันที ดินประสิริ เกลือ สารจับใบ
ต้มรวมกันกับน้ำเปล่า ทำให้ได้
ปริมาณยาพ่นกำจัดศัตรูพืชเยอะขึ้น 3
เท่า ลดต้นทุนไปเยอะ แต่ประสิทธิภาพ
ยังดีเหมือนเดิม”

อ่องน จรัตติ เกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งวัย
54 ปี ชาวเพชรบุรี เผยสูตรที่ได้มาจาก
พี่เขยซึ่งเปิดร้านขายสารเคมีทาง
การเกษตรมานานมาแล้ว

เธอบอกอีกว่า ยังมีสูตรแบบอื่นๆ
อีกที่บรรดาร้านขายสารเคมีทางการเกษตร
แนะนำ ซึ่งเธอได้ลองทดลองดูจากการ
ใช้เองโดยที่ไม่เคยมีหน่วยงานภาครัฐ
มาแนะนำ

ไม่ต่างจากเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาว
และคะน้ารายหนึ่ง ใน อ.ท่ายาง จังหวัด

เดียวกัน ไม่ล้มที่จะผสมซักฟอกและ
เกลือลงไปในยาฆ่าหญ้าไกลโฟเสต
เพราะเชื่อว่า ทำให้หญ้าตายดีกว่าเดิม

“ปกติมันไหม้แค่นิดเดียว ถ้าผสม
พวกนี้ลงไปในยาด้วยมันจะตายทั้งต้น
แมลงก็ตายด้วย ไม่ต้องซื้อสารเคมี
ตัวอื่นอีก ประหยัดไปได้เยอะ”

เขายอมรับถึงการดัดแปลงสูตรนี้
ขึ้นมาเอง แม้จะทราบว่าจะเกิดอันตราย
แต่จำเป็นต้องใช้เพราะแปลงข้างๆ ยังใช้อยู่
หากเลิกใช้จะทำให้แมลงเหล่านั้นหนีมา
รุมกินพืชที่แปลงของเขาจนพืชผลไม่สวย
ขายได้ราคาไม่ดี

เอกสารการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ระบุว่า โดยทั่วไป
สารกำจัดศัตรูพืชที่ผสมกันได้จะมี
จำหน่ายสำเร็จรูป สามารถอ่านได้จาก
ฉลากที่ติดอยู่บนภาชนะบรรจุสาร โดยมี
รายละเอียดของสารออกฤทธิ์แต่ละชนิด
และสารไม่ออกฤทธิ์

เอกสารดังกล่าวยังย้ำว่า เกษตรกร
หรือผู้ใช้ ไม่จำเป็นต้องผสมสารกำจัด
ศัตรูพืชด้วยตนเอง เพราะนอกจากจะ
สิ้นเปลืองแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดโทษทั้ง
ทางตรงและทางอ้อม และในการใช้สาร
กำจัดศัตรูพืช ควรคำนึงว่า ควรใช้ปริมาณ
น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ให้เกิดผลดี
ที่สุด

แต่ข้อมูลเหล่านี้ ก็ดูเหมือนจะไม่ไป
ถึงเกษตรกร กลับกัน สูตรนานาชนิดที่
พวกเขาคิดค้นขึ้นมาเองซึ่งเชื่อว่าจะใช้ได้
ผลทั้งผสมและไม่ผสมกับสารเคมี
กลับถูกบอกต่อกันแพร่หลายทางกลุ่ม

ในสื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊ก อย่าง
นิมิต อ่วมแสง เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
ชาวเพชรบุรี ก็ได้สูตรผสมน้ำยาปรับผ้านุ่ม
เข้ากับน้ำมันพืชเพื่อฉีดไล่หนอนในนาข้าว
มาจากกลุ่มของพวกเขาในเฟซบุ๊กเช่นกัน

ประเด็นการใช้สารเคมีทาง
การเกษตรอย่างไม่ต้อง **สำราญ**
พ่วงสกุล ผู้เชี่ยวชาญเกษตรชาวนาญการ
หรือสารวัตรเกษตร กรมวิชาการเกษตร
จ.เพชรบุรี บอกว่า มีเกษตรกรบางรายใน
พื้นที่ทำแบบนี้จริง ทั้งที่ใช้สารเคมี
ในปริมาณตามที่ระบุในฉลากข้างภาชนะ
บรรจุสารนั้น เพียงพอที่จะทำให้ยา
ออกฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

“ถ้าวัชพืชไม่ตายแสดงว่า เกิดจาก
การดื้อยาเพราะใช้สารเคมีเกินขนาด
ตั้งแต่แรก”

แต่การจะแก้ไขในเรื่องนี้นั้น เขาบอก
ว่า เป็นไปได้ยาก เพราะมีรถขายสาร
เคมีบุกเข้าไปถึงไร้ ตกลงปากเปล่าแล้วส่ง
ของกันภายหลัง ทำให้เจ้าหน้าที่ควบคุม
การใช้สารเคมีของเกษตรกรได้ยาก

มีคำเตือนจาก **รังสิต สุวรรณมรรคา**
ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงสารพัด
สูตรสุดอันตรายเหล่านี้ว่า การผสมสาร
เคมีขึ้นมาเองโดยไม่ผ่านการรับรอง
ทางวิชาการเสี่ยงจะทำให้เกิดพิษ
และหากใช้ความร้อนต้มก็อาจเกิด
อุบัติเหตุได้

เขาเห็นว่า หน่วยงานราชการต้อง
ส่งเสริมความรู้เกษตรกรในเรื่องนี้ หาก
ดัดแปลงสูตรขึ้นมาเอง ก็ต้องจดบันทึก
และนำไปให้เกษตรกรอำเภอวิจัยตรวจ
พิสูจน์ก่อนจึงจะสามารถนำมาใช้ได้

ขณะที่ **จรรยา มณีโชติ** ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านวัชพืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ย้ำว่า การผสม
สารเคมีขึ้นมาเองของเกษตรกรไม่ได้ช่วย
ทำให้ประสิทธิภาพของยาเหล่านั้นดีขึ้น
อย่างการใส่เกลือผสมยาฆ่าหญ้าก็จะยิ่ง
ทำให้ดินเค็มดินเสีย ปลูกพืชขึ้นยาก
ไปอีก

“ความรู้ที่ผิดจากการบอกต่อ
เกิดจากร้านขายยาที่บอกสูตรมาดูลาว
กับจะเห็นใจเกษตรกร แต่ความจริงคือ
ต้องการขายส่วนผสม เช่นตัวสารเคมีฆ่า
หญ้าเอง สารจับใบ หรือส่วนผสมต่างๆ
และเขาก็ขายของได้กำไรจากการบอกสูตร
และขายวัตถุดิบ”

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัชพืช บอกอีกว่า
ขณะนี้กระทรวงฯ มีนโยบายที่เน้นการทำ
เกษตรแบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
(จีเอพี) และโครงการผลักดันเกษตรกร
รุ่นใหม่เข้ามาทำเกษตรอย่างมีองค์ความรู้
และสามารถเผยแพร่ความรู้สู่เกษตรกร
ใกล้เคียงได้ และยังมีศูนย์เรียนรู้ในทุก
จังหวัดเพื่อให้ความรู้กับเกษตรกร

**เพื่อไม่ให้ความเชื่ออาจกลายเป็น
ความเสี่ยงต่อทั้งคนกินและคนปลูก**

นานาทัศนะ 'กำแพง' เกษตรอินทรีย์เมืองเพชรฯ

ระพี ช้างนะ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและผัก อ.เมือง

ผมปลูกข้าว 30 ไร่ พยายามจะหยุดใช้สารเคมีแต่ไม่สามารถหยุดใช้ยาฆ่าแมลงได้ เพราะหากไม่ใช้ก็จะทำให้แมลงจากนาข้างๆ เข้ามารุมที่นาของผม เคยคิดที่จะรวมกลุ่มเพื่อนๆ ทำเกษตรอินทรีย์ แต่พอรวมตัวกันได้ ก็มีพ่อค้าคนกลางก็เข้ามาเล่นงาน มีผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือผู้ช่วยของเขาที่เชื่อว่า น่าจะเป็นสายให้กับพ่อค้าปุ๋ยเข้ามาด้วย พวกเขารู้ว่าหน้าบ้านเรา เข้ามาเรื่อยๆ เคียงๆ ถามว่า เปลี่ยนมาทำไ้วพวกนี้ทำไม่แบบเดิมๆ ที่ทำกันมาก็ได้อยู่แล้ว ซึ่งเป็นการกดดันไม่ให้เราทำอินทรีย์ต่อแน่นอน เหมือนกับว่ายอดขายของเราตกเราไปซัดผลประโยชน์ของเขาไม่ได้เลย

อย่างไรก็ตาม มีอีก 3 ไร่ 1 งาน ที่ปลูกผักอินทรีย์ ประกอบด้วย ข่า ใบกะเพรา ดาวเรือง กล้วย มะละกอ ตะไคร้หัวนา ใช้สารอินทรีย์อย่างถั่วแกลบ ฮอร์โมนไข่ สังกะสีผง ในการดูแล ซึ่งสามารถไปได้ดี เพราะมีลูกค้าผู้รักดี โดยทุกคนวิ่งมาซื้อผักปลอดสารที่บ้านผมด้วยตนเอง

บัณฑิต นิลสุข เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ.บ้านลาด

เกษตรอินทรีย์ทำยาก ต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ฉีดเพื่อกำจัดศัตรูพืช

5 ครั้งต่อสัปดาห์ และต้องดูแลพืชอย่างใกล้ชิด เทียบกับฉีดสารเคมี 1 ครั้ง อยู่ได้ 1 สัปดาห์ ผมไม่ชอบจู้จี้จุกจิก ยึดเยื้อ อยากจะฉีดก็ฉีดเลย มีเพื่อนทำเกษตรอินทรีย์เห็นเขาต้องคอยมาด่าว่า มีเพลี้ยไรขึ้นหรือไม่ เดินดูอยู่ตลอดทุกวัน ดูแล้วยุ่งยาก คนทำเกษตรอินทรีย์ต้องใจเย็น ทำไปเรื่อยๆ ผมเป็นคนใจร้อนซึ่งขึ้นกับการใช้สารเคมีไปแล้ว

สมศักดิ์ สิทธิโชคธรรม เจ้าของสวนเพชรวิเวกรวิวิธสรุท

อ.ท่ายาง

ไร่ของผมผ่านมาตรฐานการรับรองเกษตรอินทรีย์ (ออร์แกนิก

ไทยแลนด์) เจ้าเดียวในเพชรบุรี เพราะพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเกาะ มีแม่น้ำเพชรบุรีล้อมรอบ รอบแปลงยังไม่มีแปลงเกษตรแปลงอื่น เพราะมีบ่อทรายล้อมไว้ ส่วนสาเหตุที่เกษตรกรส่วนมากยังใช้สารเคมีอยู่ คิดว่าเป็นเพราะได้ผลผลิตน้อยกว่าไม่ใช้สารเคมี และเมื่อต้องจ้างแรงงานเยอะมาดูแลพืชอย่างประคบประหงมก็มีต้นทุนเพิ่ม

นอกจากนี้ การขอใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาจจะยุ่งยากสำหรับเขา เพราะมีขั้นตอนตรวจสอบ 1 ปี 8 เดือน และใบรับรองหมดอายุปีต่อปี นอกจากนี้ ยังขาดตลาด ซึ่ง

สำหรับผม ไม่ได้ทำขายในตลาด แต่ทำบริโภคเองและขายให้ลูกค้าที่มากักในรีสอร์ท ผักเกรดที่ขายตามท้องตลาด กิโลกรัมละ 30-40 บาท ผมขายกิโล 50 บาท กำหนึ่งมี 2-3 ชีด หรือเมื่อนำมาผัดผัก 1 กำ ต่อ 1 จาน ขายได้ 120 บาท ซึ่งก็ลูกค้ายอมจ่ายเพราะพวกเขาเชื่อมั่น

สุธี มีมาก ผู้ตรวจมาตรฐานออร์แกนิก ไทยแลนด์ จ.เพชรบุรี

มีคนผ่านการรับรองเพียง 1 ราย อีก 15 รายยังไม่ผ่าน และไม่น่าจะผ่านเพราะสภาพแวดล้อมการปลูกยังไม่ได้ตามหลักเกณฑ์ได้แก่ เป็นพื้นที่ที่ไม่เคยทำเกษตรเคมีไม่น้อยกว่า 3 ปี เป็นพื้นที่โล่งแจ้ง อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ห่างจากแหล่งที่ใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี อยู่ห่างจากถนนหลวงหลัก และมีแหล่งน้ำที่ปลอดสารพิษ บางคนตรวจไปแล้ว 2 ครั้ง ถ้าครั้งที่ 3 ตรวจไม่ผ่านก็ต้องยกเลิกโดยอัตโนมัติ เหตุที่มันยาก เพราะไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อทำให้คนค้าขายได้ แต่เพื่อรับรองผลิตภัณฑ์ที่จะทำให้ผู้บริโภคมั่นใจได้

หมายเหตุ : ผลงานนักศึกษาคณะไอซีที ม.ศิลปากร เอกสื่อสารมวลชนเน้นข่าวและสารคดี รุ่น 11